

23. december 2008

af Jonas Schytz Juul, chefanalytiker
direkte tlf. 33557722 / 30291107

TOPSKAT: STØRST GEVINST FOR ALMINDELIGE LØNMOD-

TAGERE VED AT HÆVE GRÆNSEN FREMFØR AT SÆNKE SATSEN

Sygeplejersker, folkeskolelærere og politibetjente får næsten en dobbelt så stor gevinst ved at hæve grænsen for topskat for fem mia. kr. frem for at sænke satsen for samme beløb.

Bruger man 5 mia. kr. på at lette topskatten kan man enten hæve grænsen med 46.000 kr. eller sænke satsen med knap fire procentpoint. Bruges pengene på grænsen, giver dette den største gevinst til almindelige lønmodtagere. Hvis man i stedet bruger pengene på at sænke satsen får de højestlønnede den største gevinst.

I debatten har der været meget fokus på de sygeplejersker, folkeskolelærere og politibetjente, som betaler topskat. De fleste af disse vil få langt den største gevinst, hvis pengene blev brugt på at hæve topskattegrænsen frem for at sænke satsen. Eksempelvis får folkeskolelærere en gennemsnitlig gevinst på 1.400 kr., hvis man sænker topskattesatsen med knap fire procentpoint. Bruger man i stedet 5 mia. kr. på at hæve grænsen, får folkeskolelærere en gevinst, der er dobbelt så stor. Tilsvarende får sygeplejersker, brandmænd og politibetjente den største gevinst, hvis man bruger pengene på at hæve grænsen frem for satsen. Dette er vist i tabel 1.

Tabel 1. Gevinst for udvalgte jobfunktioner ved at lette topskatten med 5 mia. kr.

Jobtype	Gevinst sats	Gevinst grænse
		1.000 kr.
Folkeskolelærer	1,4	2,8
Sygeplejersker	0,7	1,5
Politibetjent	1,9	3,5
Brandvæsen og redningskorps	1,6	1,8

Anm.: 2005-data fremskrevet til 2008. Kun personer over 18 år er taget med. Tabellen sammenligner gevinsten ved at hæve topskattegrænsen med 46.000 kr. sammenlignet med gevinsten ved at sænke topskattesatsen med knap 4 procentpoint. Definitionen af de forskellige jobtyper er angivet i boks 1.

Kilde: AE på baggrund af lovmodellens datagrundlag.

Breder man billedet lidt mere ud, og ser på fordelingen af skattelettelserne på a-kasser ses det, at mens medlemmerne af LO og FTF får den største

gevinst når man hæver grænsen for topskat, så får Akademikerne og Lederne den største gevinst, hvis man sænker topskattesatsen.

I tabel 2 er gevinsten ved at hæve topskattegrænsen for fem mia. kr. sammenlignet med gevinsten ved at bruge fem mia. kr. på at sænke satsen fordelt på a-kasser. Af tabellen fremgår det, at medlemmerne af LO får en gennemsnitlig årlig gevinst på 600 kr. ved at sænke satsen, mens de får 1.000 kr. i gevinst ved at hæve grænsen. Medlemmerne af Akademikerne får næsten 5.000 kr. i gevinst hvis man sænker satsen, mens gevinsten bliver 4.300 kr. ved at hæve grænsen.

Tabel 2. Sammenligning af gevinsten ved at hæve topskattegrænsen og sænke topskattesatsen, a-kasser

A-kasse	Gevinst sats	Gevinst grænse
		1.000 kr.
LO	0,6	1,0
FTF	1,3	1,9
Akademikere	4,9	4,3
Lederne	4,6	4,2
Udf. hovedorg	1,4	1,6
Selvstændige	2,4	1,8
Ikke forsikret	0,9	0,6
Gennemsnit	1,2	1,2

Anm.: Som tabel 1.

Kilde: AE på baggrund af lovmodellens datagrundlag.

Stor gevinst til de rigeste ved at sænke satsen for topskat

Sænker man satsen for topskat får de rigeste ti procent omkring 80 procent af den samlede gevinst. Hæver man grænsen for topskat får de omkring 50 procent af den samlede gevinst.

Bruger man 5 mia. kr. på at sænke satsen får de ti procent rigeste en gennemsnitlig gevinst på knap 10.000 kr. om året, mens de ti procent rigeste får en gevinst på knap 6.000 kr., hvis man bruger pengene på at hæve grænsen. Det svarer til, at de ti procent rigeste får 4 mia. kr. til deling når man sænker satsen for 5 mia. kr., mens de får omkring 2,5 mia. kr. til deling hvis man bruger pengene på at hæve grænsen for topskat.

Fordelingseffekten af at bruge 5 mia. kr. på at sænke satsen for topskat eller hæve grænsen for topskat er vist i tabel 3.

Tabel 3. Sammenligning af gevinsten ved at hæve topskattegrænsen og sænke topskattesatsen

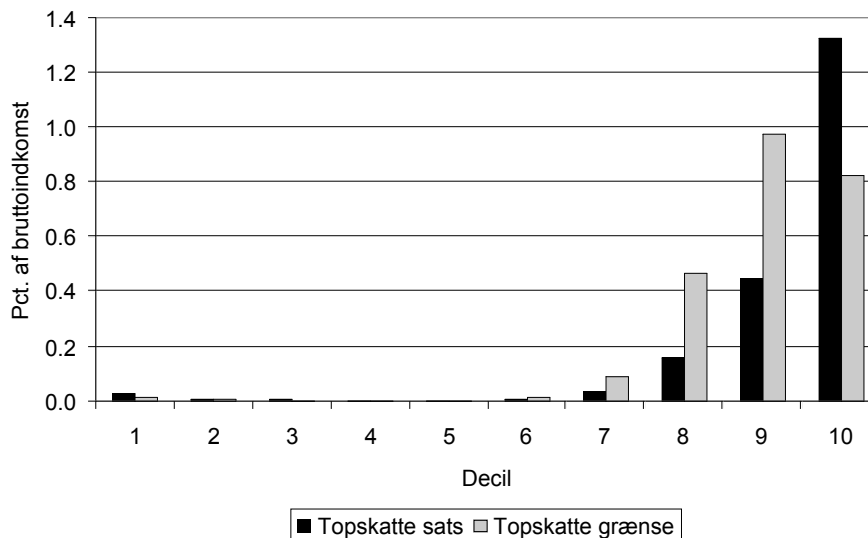
Decil	Gevinst	
	sats	grænse
	1.000 kr.	
1	0,0	0,0
2	0,0	0,0
3	0,0	0,0
4	0,0	0,0
5	0,0	0,0
6	0,0	0,0
7	0,1	0,3
8	0,6	1,6
9	1,9	4,1
10	9,6	5,9
Gennemsnit	1,2	1,2

Anm.: Som tabel 1.

Kilde: AE på baggrund af lovmodellens datagrundlag.

Ser man på den relative gevinst ved at lette topskatten, så får 9. decil den største gevinst ved at hæve grænsen, mens 10. decil får den største gevinst ved at sænke satsen. Dette er vist i figur 1.

Figur 1. Relativ gevinst ved at lette topskatten med 5 mia. kr.

Anm.: Som tabel 1.

Kilde: AE på baggrund af lovmodellens datagrundlag.

Gevinsten ved at lette topskatten gives til de højestlønnede, uanset om man rykker grænsen eller letter satsen. Det er derfor afgørende, at finansieringen af skattelettelsen pålægges de højestlønnede så de fattigste ikke skal betale for skattelettelsen eller så der skæres i den offentlige service. Dette kan fx sikres ved at finansiere en lettelse af topskatten vha. afskaffelse af skattefrie frynsegoder og ved en maks. grænse på pensionsindbetalinger.

Mange slipper for topskat ved at hæve grænsen

Bruges pengene på at hæve grænsen frem for at sænke satsen for topskat er der mange, der helt slipper for at betale topskat. Hæves grænsen med 46.000 kr. slipper over 1/3 af de nuværende topskattebetalere helt for at betale topskat. De får altså en reduktion af marginalsatten på 15 procentpoint, mens de ville få en reduktion på knap fire procentpoint, hvis man brugte de fem mia. kr. på at sænke topskattesatsen.

Mange af dem, der slipper helt for at betale topskat, hvis grænsen hæves er almindelige lønmodtagere. Således betaler over 20 procent af LO's medlemmer topskat i dag, og halvdelen af disse ville helt slippe for at betale topskat, hvis grænsen blev hævet med 46.000 kr. Tilsvarende vil andelen af FTF's medlemmer der betaler topskat også blive omtrent halveret. Dette er vist i tabel 4.

Tabel 4. Andel der slipper for topskat hvis grænsen hæves med 46.000 kr.

Branche	Andel der betaler topskat nu	Andel hvis grænsen hæves 46.000 kr.	Fald i andel topskattebetalere
	Procent		
LO	21,8	10,6	51,3
FTF	40,3	21,2	47,3
Akademikere	70,1	57,1	18,5
Lederne	70,8	53,6	24,2
Udf. hovedorg.	31,2	19,4	37,8
Selvstændige	38,3	23,5	38,6
Ikke forsikrede	11,0	7,8	28,9
Gennemsnit	23,3	14,7	37,0

Anm.: Som tabel 1.

Kilde: AE på baggrund af lovmodellens datagrundlag.

Ser man på de specifikke jobtyper som blev illustreret i tabel 1, er der også mange her, der helt slipper for topskatten, hvis man bruger pengene på at hæve grænsen. Blandt folkeskolelærere er det således 60 procent af dem der betaler topskat i dag, der helt slipper for topskatten, hvis grænsen hæves med 46.000 kr. Dette er vist i tabel 5.

Tabel 5. Andel der slipper for topskat hvis grænsen hæves med 46.000 kr.

Branche	Andel der betaler topskat nu	Andel hvis grænsen hæves 46.000 kr.	Fald i andel topskattebetalere
	Procent		
Folkeskolelærer	62,3	25,3	59,3
Sygeplejersker	35,0	14,6	58,3
Politibetjent	70,4	38,2	45,8
Brandvæsen og redningskorps	37,0	21,8	40,9

Anm.: Som tabel 1. Definitionen af de forskellige jobtyper er angivet i boks 1.

Kilde: AE på baggrund af lovmodellens datagrundlag.

En stigning i topskattegrænsen for fem mia. kr. kan finansieres ved et loft på 100.000 kr. for pensionsindbetalinger med løbende udbetalinger samt en harmonisering af mellem- og topskatten. Derudover kunne en afskaffelse af skattesubsidierede frynsegoder bidrage til en finansiering af en reel lettelse af skatten på arbejde.

Bilag 1. Definitioner af jobtyper

Jobtyperne er som udgangspunkt bestemt ud fra arbejdsbranche samt uddannelse. For de fire typer er nedenstående kriterier brugt:

Politi: Uddannet politibetjent og ansat inden for politiet, fængselsvæsen eller domstole.

Folkeskolelærer: Uddannet folkeskolelærer og ansat inden for undervisningssektoren.

Sygeplejerske: Uddannet sygeplejerske og ansat inden for sundhedsvæsenet.

Brandmand: Ansat inden for brandvæsenet eller redningskorps.

Definerer man folkeskolelærere og sygeplejersker ud fra deres a-kasser får man næsten samme billede. Dog er der lidt færre folkeskolelærere der betaler topskat, hvis de defineres ud fra a-kassen. Dette er vist i tabel A1 og A2.

Tabel A1. Folkeskolelærere og sygeplejersker defineret via a-kasse, gevinst ved at lette topskatten

Defineret vha. a-kasse	Gevinst sats	Gevinst grænse
	1.000 kr.	
Folkeskole	1,0	2,2
Sygeplejersker	1,0	1,4

Tabel A2. Andel der slipper for topskat hvis grænsen hæves med 46.000 kr.

Defineret vha. a-kasse	Andel der betaler topskat nu	Andel hvis grænsen hæves 46.000 kr.	Fald i andel topskattebetalere
	Procent		
Folkeskole	49,5	19,4	60,9
Sygeplejersker	34,0	14,7	56,8